

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 1 2022

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.	2
EU-DOMSTOLEN	3
Avgöranden rörande Sverige	3
Inte krav på övergång av verksamhet för övertagande av upphandlade kontrakt vid den ursprungliga leverantörens konkurs	3
Förslag till avgöranden rörande Sverige	5
Destination Stockholms city card är en flerfunktionsvoucher i den mening som avses i mervärdesskattedirektivet	5
Institutionell rätt och allmänna principer	6
Ingen framgång för Polen eller Ungern i EU-domstolen	6
Beslut att återkalla försäkran om erhållande av medborgarskap måste vara förenligt med proportionalitetsprincipen	6
Processrätt	8
Rumänsk underinstans behörig att ifrågasätta dess författningsdomstols tolkning av EU-rättsliga bestämmelser	8
Skatterätt	10
Konkurrensrätt m.m.	10
Inre marknaden och fri rörlighet	10
Tysk domstol inte skyldig att underlåta att tillämpa en EU-rättsstridig bestämmelse i mål mellan enskilda	10
Inrikes och rättsligt samarbete	11
Förtydligande avseende verkställighet av europeisk arresteringsorder utfärdade av polska myndigheter	11
Informationssamhället	14
Personuppgiftsförordningen begränsar utformningen av skattemyndighetens informationsinsamlande från försäljningsplats på internet	14
Arbetsrätt	16
Konsumenträtt	16
Migrationsrätt	16
Belgien inte skyldigt pröva fråga om internationellt skydd för person som redan beviljats sådant i annan medlemsstat, trots vårdnad om barn med internationellt skydd i Belgien	16
Miljörätt	16
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	17
NYA MÅL	17
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	17
FRÅN LAGSTIFTNINGSARBETET	17

Sverige	17
Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål.....	17
Kompletteringar till EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning och förtydliganden i regler om unga lagöverträdare	18
Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om återhämtning och resolution av centrala motparter	18
En ny lag om företagsrekonstruktion	19
Genomförande av balansdirektivet	19
E-recept inom EES	20
Bättre tillgång till finansiell information i brottsbekämpningen	20
En ny konsumentköplag	20
Nya regler om informationsutbyte om brottmålsdomar i EU	21

INLEDNING

Välkommen till ett nytt år med Nyhetsbrevet. Det allt överskuggande händelseförlopp som för några veckor sedan inleddes med den ryska invasionen av Ukraina har naturligtvis ännu inte satt några avtryck i EU-domstolarnas verksamhet, men det är ingen vildsint gissning att de många beslut om sanktioner som fattats av bl.a. EU kommer att bli föremål för prövning där vad det lider.

När det gäller den tidigare så dominerande företeelsen i våra nyheter, coronapandemin, konstaterar domstolen i ett [pressmeddelande](#) att båda EU-domstolarna trots pandemin lyckats hålla balanserna i schack.

Vad gäller mer konkret de avgöranden som meddelats under den period som denna utgåva av Nyhetsbrevet täcker, nämligen 16 januari – 28 februari 2022, kan rapporteras bl.a. om ett ytterligare klagande till den numera tämligen rikhaltiga praxis som avser i vilken mån verkställighet får vägras en europeisk arresteringsorder utfärdade i Polen, under rubriken "Förtydligande avseende verkställighet av europeisk arresteringsorder utfärdade av polska myndigheter". I sammanhanget kan nämnas att den talan som Polen, och i ett parallellt mål Ungern, väckt angående villkorandet av EU-medel med hänvisning till rättsstatsprinciper inte vann framgång, vilket fastställdes av domstolen i plenum.

Vidare kan nämnas att Högsta förvaltningsdomstolen fått svar på sin begäran om förhandsavgörande i upphandlingsmålet C-461/20, Advania Sverige och Kammarkollegiet, se "Inte krav på övergång av verksamhet för övertagande av upphandlade kontrakt vid den ursprungliga leverantörens konkurs".

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 15 januari – 28 februari 2022 meddelat [51 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [nio domar](#) från stora avdelningen och dessutom dom i två mål i plenum (sistnämnda dom finns dock ännu inte i svensk språkversion). [En](#) av de domar som meddelats rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna lämnat [31 förslag](#) till avgöranden. [Ett](#) av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats angående ett antal av dessa avgöranden och förslag, men ofta även om annat av mer generellt intresse.

För närvarande är [sex mål](#) där svensk domstol begärt förhandsavgörande anhängiga vid EU-domstolen. Länken ger tillgång till begäran om förhandsavgörande eller EUT-meddelandet om begäran. Av dessa framgår respektive domstols fråga eller frågor, och, i de fall som begäran finns tillgänglig, det resonemang som ligger till grund för begäran om förhandsavgörande. Hänskjutande domstol är Högsta domstolen (tre fall), Högsta förvaltningsdomstolen, Hovrätten för Nedre Norrland respektive Överklagandenämnden för studiestöd.

Avgöranden rörande Sverige

[Inte krav på övergång av verksamhet för övertagande av upphandlade kontrakt vid den ursprungliga leverantörens konkurs](#)

EU-domstolen, fjärde avdelningen, meddelade den 3 februari 2022 dom i mål C-461/20, Advania Sverige och Kammarkollegiet, angående en begäran om förhandsavgörande från Högsta förvaltningsdomstolen rörande tolkningen av artikel 72.1 d ii) i direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling. Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, Advania och Kammarkollegiet och, å andra sidan, Dustin angående Kammarkollegiets beslut att godkänna överlåtelsen av fyra ramavtal utan att något nytt upphandlingsförfarande i enlighet med direktiv 2014/24 genomfördes. Kammarkollegiet upphandlade fyra ramavtal med förnyad konkurrensutsättning, för inköp av diverse IT-utrustning, genom ett selektivt förfarande. Sjutton anbudssökande kvalificerade sig och gick vidare till selektering, däribland Advania, Dustin och Misco. Dustin och Misco hörde till de nio anbudssökande som bjöds in att lämna anbud. Advania hörde inte till dessa nio anbudssökande. Efter det att detta förfarande hade genomförts tilldelades Misco ramavtal inom samtliga fyra områden. Dustin tilldelades ramavtal inom två områden. Misco ansökte om att Kammarkollegiet skulle godkänna att de fyra ramavtalen överläts till Advania. Misco försattes i konkurs. Konkursförvaltaren tecknade avtal med Advania om överlåtelse av ramavtalen. Överlåtelsen godkändes av Kammarkollegiet. Dustin ansökte hos Förvaltningsrätten i Stockholm om att Advanias ramavtal med Kammarkollegiet skulle ogiltigförklaras.

Förvaltningsrätten i Stockholm avslog Dustins ansökan om ogiltigförklaring, och fann att Kammarkollegiet hade gjort en riktig bedömning när den konstaterade att Advania i det aktuella fallet hade inträtt i Miscos ställe till följd av omstruktureringen av det bolaget. Dustin överklagade Förvaltningsrätten i Stockholms dom till Kammarrätten i Stockholm. Kammarrätten biföll Dustins överklagande och beslutade att de fyra ramavtalen mellan Advania och Kammarkollegiet var ogiltiga. Kammarrätten fann att

Advania inte kan anses ha helt eller delvis inträtt i Miscos ställe på det sätt som avses i 17 kap. 13 § LOU, eftersom Misco i stort sett **inte överlät någon verksamhet till Advania förutom de aktuella ramavtalen.**

Advania respektive Kammarkollegiet överklagade kammarrättens dom till Högsta förvaltningsdomstolen. De har i sina respektive överklaganden inte bestritt kammarrättens bedömning av vad som ingick i den aktuella överlåtelsen. De har emellertid gjort gällande att överlåtelsen **uppfyller rekvisitet i 17 kap. 13 § LOU om att den nya leverantören helt eller delvis ska träda i den ursprungliga leverantörens ställe.** Kammarkollegiet har i sitt överklagande till Högsta förvaltningsdomstolen gjort gällande att uttrycket "helt eller delvis inträder i den ursprungliga leverantörens ställe" ska tolkas så, att den övertagande leverantören **endast behöver träda i den ursprungliga leverantörens ställe i fråga om de rättigheter och skyldigheter som fastställts i det ramavtal eller kontrakt som överläts.** Att utöver detta kräva att det ska ske någon typ av verksamhetsöverlåtelse och övergång av förmögenhetsmassa skulle innebära att tillämpningen av bestämmelserna blev kraftigt begränsad. Dustin har i Högsta förvaltningsdomstolen hävdade att villkoret att den nya leverantören helt eller delvis ska träda i den ursprungliga leverantörens ställe till följd av **företagsomstruktureringar omfattar fall där den nya leverantören övertar hela eller delar av den verksamhet där kontraktet eller ramavtalet ingår. Övergången av själva kontraktet eller ramavtalet är endast accessoriskt i förhållande till verksamhetsövergången.** Överlåtelse av upphandlade kontrakt eller ramavtal utan att det samtidigt sker ett övertagande av någon del av den verksamhet där avtalen ingår skulle inte enbart leda till handel med sådana kontrakt eller ramavtal, utan skulle även göra det möjligt att endast delvis överta rättigheter och skyldigheter enligt ett kontrakt eller ramavtal. HFD ställde frågan "Innebär den omständigheten att en ny leverantör övertagit den ursprungliga leverantörens rättigheter och skyldigheter enligt ett ramavtal, efter det att den ursprungliga leverantören försatts i konkurs och konkursboet överlätit avtalet, att den nya leverantören ska anses ha inträtt i den ursprungliga leverantörens ställe under sådana förhållanden som avses i artikel 72.1 d ii) i [direktiv 2014/24]?"

EU-domstolen ansåg att HFD ställt den frågan för att få klarhet i **huruvida artikel 72.1 d ii) i direktiv 2014/24 ska tolkas så, att en ekonomisk aktör som, till följd av den ursprungliga leverantörens konkurs och upplösning, endast har övertagit leverantörens rättigheter och skyldigheter enligt ett ramavtal med en upphandlande myndighet ska anses ha inträtt i den ursprungliga leverantörens ställe** under sådana förhållanden som avses i den bestämmelsen.

EU-domstolen påpekade inledningsvis att huvudregeln är att ett byte av leverantör är en otillåten väsentlig ändring av kontraktet (se rättsfallen presstext Nachrichtenagentur, C-454/06, och Finn Frogne, C-549/14). Den i målet aktuella bestämmelsen utgör ett undantag från denna huvudregel. Det är tillämpligt bl.a. vid den ursprungliga leverantörens insolvens, som innefattas i begreppet "företagsomstruktureringar". Eftersom insolvens kan leda till en total upplösning av ett bolags verksamhet, skulle undantaget förlora sin ändamålsenliga verkan om det uppställdes ett krav på att ju den delen av verksamheten där det upphandlade kontraktet aktualiseras måste drivas vidare och övertas av den som övertar rättigheterna och skyldigheterna enligt det avtalet. Frågan besvarades således jakande.

Förslag till avgöranden rörande Sverige

[Destination Stockholms city card är en flerfunktionsvoucher i den mening som avses i mervärdesskattedirektivet](#)

Generaladvokat Čapeta lämnade den 24 februari 2022 i mål C-673/20, Skatteverket Mot DSAB (Destination Stockholm AB) förslag till avgörande angående en begäran om förhandsavgörande från Högsta förvaltningsdomstolen, rörande tolkningen av artikel 30a i mervärdesskattedirektivet 2006/112/EG. Målet rör frågan om DSAB:s "city card" är en voucher i bestämmelsens mening, och om den i så fall är en flerfunktionsvoucher.

DSAB ställer ut och säljer ett så kallat city card till turister som besöker Stockholm. Kortet ger innehavaren rätt att under en begränsad tid och upp till ett visst värde få tillgång till ett sextiototal attraktioner, till exempel sevärdheter och museer.

Kortinnehavaren har under kortets giltighetstid även obegränsad tillgång till persontransporttjänster såsom turer med bolagets egna Hop on Hop off-bussar och Hop on Hop off-båtar samt sightseeingturer med andra arrangörer. De tjänster som ingår i kortet är antingen skattepliktiga med varierande skattesatser eller undantagna från skatteplikt. Kortinnehavaren använder kortet genom att bara registrera det i en särskild kortläsare och betalar inte något ytterligare. I enlighet med avtal med kortutställaren får arrangören sedan ersättning från utställaren för varje inträde eller nyttjande.

DSAB sökte ett förhandsbesked från Skatterättsnämnden för att få bekräftelse på att ett sådant city card utgör en flerfunktionsvoucher. Skatterättsnämnden fann dock att så inte är fallet. Skatterättsnämnden ansåg att det av definitionen av voucher jämförd med bestämmelserna om beräkning av beskattningsunderlag följer att en voucher måste ha ett visst nominellt värde eller avse vissa angivna leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster. Enligt Skatterättsnämnden ska det av en voucher tydligt framgå vad som kan erhållas i utbyte mot den även om det – när det gäller en flerfunktionsvoucher – kan finnas en osäkerhet om till exempel skattesats eller beskattningsland. Förhandsbeskedet överklagades till HFD, som begärde förhandsavgörande.

Enligt generaladvokaten har HFD ställt sin fråga i första hand för att få vägledning i **hur begreppet voucher**, som infördes i mervärdesskattedirektivet genom 2016 års direktiv, **ska tolkas**. Denna tolkning är nödvändig för att den hänskjutande domstolen ska kunna ta ställning till om Stockholms city card faller inom tillämpningsområdet för detta begrepp. Om kortet faktiskt ska anses vara en voucher, önskar HFD ett **förtydligande av begreppet flerfunktionsvoucher**.

Generaladvokaten konstaterade att kort av denna typ historiskt behandlats på tre olika sätt – som undantagna beskattning, som fullt beskattade, där utställaren ska ta ut moms på kortets samlade nominella värde, och utifrån vinstmarginal, där utställaren betalar moms på vad som återstår efter att ha betalt ersättning för faktiskt tillhandahållna tjänster. Sistnämnda metod är enligt generaladvokaten den korrekta, för det fall att kort av denna typ ska anses utgöra vouchrar i bestämmelsens mening. För att utgöra en voucher i den mening som avses i artikel 30a i mervärdesskattedirektivet måste **två villkor** vara uppfyllda. Det första villkoret är att instrumentet måste innefatta en **skyldighet för leverantörer** eller tillhandahållare att **godta det som ersättning** eller partiell ersättning för leverans av varor eller

tillhandahållande av tjänster. Det andra villkoret för att ett instrument ska anses vara en voucher är att **de varor som ska levereras eller de tjänster som ska tillhandahållas** eller de potentiella leverantörernas eller tillhandahållarnas identitet **anges** antingen på själva instrumentet eller i tillhörande dokumentation. Enligt generaladvokaten är båda dessa villkor uppfyllda för det i målet aktuella kortet, som alltså ska anses utgöra en voucher i bestämmelsens mening.

Vad gäller frågan om det utgör en flerfunktionsvoucher, påpekar generaladvokaten att detta begrepp definieras negativt, och att en enfunktionsvoucher endast är för handen när platsen för leverans av de varor eller tillhandahållande av de tjänster som vouchern avser, och den mervärdesskatt som ska betalas för dessa varor eller tjänster, är kända vid tidpunkten för utställandet av vouchern, vilket inte är fallet här.

Institutionell rätt och allmänna principer

[Ingen framgång för Polen eller Ungern i EU-domstolen](#)

EU-domstolen i plenum ogillade i dom den 16 februari 2022 i målen C-156/21, Ungern/parlamentet och rådet, och C-157/21, Polen/parlamentet och rådet, den talan som dessa båda medlemsstater väckt mot mekanismen med villkorlighet i samband med mottagandet av ekonomiska medel från unionsbudgeten med hänsyn till medlemsstaternas iakttagande av rättsstatens principer, enligt förordning 2020/2092 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten. Domen finns inte översatt till svenska, men däremot finns ett pressmeddelande som nås via länken ovan.

[Beslut att återkalla försäkran om erhållande av medborgarskap måste vara förenligt med proportionalitetsprincipen](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 18 januari 2022 i mål C-118/20, Wiener Landesregierung, prövat en begäran om förhandsavgörande från Verwaltungsgerichtshof (Högsta förvaltningsdomstolen, Österrike), angående tolkningen av artikel 20 FEUF. Begäran har framställts i ett mål mellan JY och Wiener Landesregierung (Wiens delstatsregering, Österrike), angående den senares beslut att återkalla sin försäkran om att bevilja JY österrikiskt medborgarskap och att avslå hennes ansökan om medborgarskap i denna medlemsstat. JY, som då var estnisk medborgare, ansökte om österrikiskt medborgarskap. Niederösterreichische Landesregierung (delstatsregeringen i Niederösterreich, Österrike) försäkrade JY att hon skulle beviljas österrikiskt medborgarskap om hon inom två år kunde visa att hon av sagt sig sitt estniska medborgarskap. JY, som sedan dess hade flyttat sin huvudsakliga hemvist till Wien (Österrike), inkom inom två år med ett beslut av Republiken Estlands regering, varigenom det bekräftades att hon inte längre var medborgare i denna medlemsstat. Efter sin avsägelse av detta medborgarskap är JY statslös. Wiener Landesregierung upphävde Niederösterreichische Landesregierungs beslut och avslog JY:s ansökan om att beviljas österrikiskt medborgarskap. Till stöd för sitt beslut uppgav Wiener Landesregierung att sedan JY hade försäkrats om att hon skulle beviljas österrikiskt medborgarskap hade hon gjort sig skyldig till två allvarliga förseelser, bestående i att hon inte hade försett sitt fordon med kontrollmärke och hade framfört ett motorfordon

alkoholpåverkad. Dessutom hade hon gjort sig skyldig till åtta förseelser under åren före det att hon erhöll denna försäkran. Denna förvaltningsmyndighet var således av uppfattningen att JY inte längre uppfyllde villkoren för beviljande av medborgarskap. JY:s överklagande av beslutet ogillades.

Den hänskjutande domstolen har uppgett att försäkran om beviljande av medborgarskap ger upphov till en rätt till medborgarskap som endast är villkorad av bevis på att den berörda personen har av sagt sig sitt utländska medborgarskap. Försäkran ska emellertid återkallas om utlänningen inte längre uppfyller ett av villkoren för beviljande av medborgarskap. Den hänskjutande domstolen har understrukit att med hänsyn till de förseelser som JY gjort sig skyldig till både före och efter det att hon erhållit försäkran om beviljande av österrikiskt medborgarskap, var villkoren för att återkalla denna försäkran med stöd av österrikisk rätt uppfyllda, eftersom hon inte längre uppfyllde villkoren för beviljande av medborgarskap. Den menade vidare att unionsrätten inte var tillämplig, eftersom JY vid tiden för beslutet inte längre var unionsmedborgare. Två frågor ställdes till EU-domstolen.

EU-domstolen konstaterade att den första frågan avsåg att ge klarhet i **huruvida** en situation där en person som är medborgare i endast en medlemsstat avsäger sig detta medborgarskap och därigenom förlorar sin ställning som unionsmedborgare, i syfte att erhålla medborgarskap i en annan medlemsstat efter att ha erhållit en försäkran från myndigheterna i den sistnämnda medlemsstaten om att medborgarskap kommer att beviljas, till sin art och sina konsekvenser **omfattas av unionsrätten** för det fall att denna försäkran återkallas, med följden att den berörda personen inte kan återfå sin ställning som unionsmedborgare. Den fastslog att det var irrelevant att JY själv av sagt sig sitt estniska medborgarskap och därmed inte var unionsmedborgare, eftersom hon gjort så för att uppfylla villkoren enligt förfarandet för förvärv av österrikiskt medborgarskap. Unionsrätten omfattar således ett sådant fall.

Den andra frågan avsåg enligt EU-domstolen att ge klarhet i **huruvida** artikel 20 FEUF ska tolkas så, att de behöriga nationella myndigheterna och, i förekommande fall, de nationella domstolarna i den mottagande medlemsstaten **är skyldiga att pröva huruvida ett beslut att återkalla en försäkran om beviljande av medborgarskap** i denna medlemsstat, vilket innebär att den berörda personen definitivt förlorar sitt unionsmedborgarskap, med hänsyn till beslutets konsekvenser för vederbörandes situation, **är förenligt med proportionalitetsprincipen**. Den frågan besvarades jakande, och förenades med ett uttalande om att kravet på iakttagande av proportionalitetsprincipen **inte är uppfyllt när ett sådant beslut motiveras av mindre allvarliga trafikförseelser**, vilka enligt tillämplig nationell rätt endast medför bötesstraff.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Processrätt

Rumänsk underinstans behörig att ifrågasätta dess författningsdomstols tolkning av EU-rättsliga bestämmelser

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 februari 2022 i mål C-403/21, RS, prövat en begäran om förhandsavgörande från Curtea de Apel Craiova (Appellationsdomstolen i Craiova, Rumänien) angående tolkningen av artikel 2 och artikel 19.1 andra stycket FEU, samt artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Begäran har framställts i ett mål där RS väckt talan i syfte att ifrågasätta tidsåtgången för det straffrättsliga förfarande som inletts till följd av en anmälan ingiven av hans hustru.

RS var föremål för ett straffrättsligt förfarande i vilket han dömdes. RS hustru gjorde en brottsanmälan med påstående om bland annat att en åklagare och två domare i detta straffrättsliga förfarande hade gjort sig skyldiga till missbruk av rättsliga förfaranden och tjänsteställning. Mot bakgrund av att talan riktade sig mot åklagare och domare handlades den i särskild ordning. RS väckte därefter talan vid Curtea de Apel Craiova (Appellationsdomstolen i Craiova, Rumänien) i syfte att ifrågasätta den orimliga tidsåtgången för det straffrättsliga förfarande som inletts till följd av denna anmälan, med yrkande om att rätten skulle fastställa en frist för den handläggande åklagaren att fatta beslut i ärendet. Den hänskjutande domstolen anser att den för att kunna avgöra målet måste pröva den nationella lagstiftning enligt vilken denna typ av mål handläggs. Den hänskjutande domstolen har påpekat att EU-domstolen tidigare har besvarat frågor rörande denna nationella lagstiftning i domen av den 18 maj 2021, Asociația "Forumul Judecătorilor Din România" m.fl. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 och C-397/19, EU:C:2021:393). Enligt den hänskjutande domstolen framgår det av den domen bland annat att unionsrätten, särskilt artikel 2 och artikel 19.1 andra stycket FEU, ska tolkas så, att den utgör hinder mot nationell lagstiftning som föreskriver att det ska inrättas en specialiserad enhet inom åklagarmyndigheten som har exklusiv behörighet att utreda överträdelser begångna av domare och åklagare, utan att inrättandet av en sådan enhet motiveras av objektiva och kontrollerbara krav på god rättsskipning och åtföljs av särskilda garantier. Den hänskjutande domstolen har dessutom påpekat att EU-domstolen, i punkt 7 i domslutet i nämnda dom, har slagit fast att principen om unionsrättens företräde ska tolkas så, att den utgör hinder mot en medlemsstats konstitutionella bestämmelser, såsom dessa tolkats av författningsdomstolen i denna stat, enligt vilka en domstol i lägre instans inte har rätt att, med stöd av sin egen behörighet, underlåta att tillämpa en nationell bestämmelse som den anser strida mot artikel 19.1 andra stycket FEU. Med beaktande av det avgörande som Curtea Constituțională (Författningsdomstolen, Rumänien) meddelade efter domstolens ovannämnda dom saknar Appellationsdomstolen i Craiova emellertid behörighet att, med tillämpning av nationell rätt, företa en sådan förenlighetsprövning. I sin dom ogillade **författningsdomstolen** nämligen den invändning om författningsstridighet som framställts med avseende på flera bestämmelser i denna lagstiftning, samtidigt som den **underströk att en allmän domstol inte är behörig att pröva huruvida den nationella lagstiftningen är förenlig med unionsrätten när författningsdomstolen har slagit fast att en nationell lagstiftning är förenlig**

med den bestämmelse i författningen enligt vilken principen om unionsrättens företräde ska iakttas.

EU-domstolen fastslog att **unionsrätten utgör hinder för en nationell bestämmelse enligt vilken nationella domstolar saknar behörighet att pröva huruvida en nationell lagstiftning, som genom ett avgörande från medlemsstatens författningsdomstol bedömts vara författningsenlig, är förenlig med unionsrätten.** Visserligen utgör artikel 2 och artikel 19.1 andra stycket FEU inte hinder mot en nationell lagstiftning eller praxis som innebär att författningsdomstolens avgöranden är bindande för allmänna domstolar, förutsatt att den nationella rätten säkerställer att nämnda författningsdomstol är oavhängig i förhållande till bland annat den lagstiftande och den verkställande makten, såsom krävs enligt dessa bestämmelser. Om den nationella lagstiftningen däremot inte garanterar en sådan oavhängighet, utgör dessa unionsrättsliga bestämmelser hinder mot en sådan nationell lagstiftning eller praxis, eftersom en sådan författningsdomstol inte skulle kunna ge det effektiva domstolsskydd som krävs enligt artikel 19.1 andra stycket. En sådan lagstiftning eller praxis får dock inte innebära att dessa allmänna domstolar helt saknar behörighet att bedöma huruvida en nationell lagstiftning som landets författningsdomstol har funnit vara förenlig med en nationell författningsbestämmelse i vilken det föreskrivs att unionsrättens ska ha företräde, är förenlig med unionsrätten. Enligt principen om unionsrättens företräde får den omständigheten att en medlemsstat åberopar nationella bestämmelser, oavsett om det är fråga om konstitutionella sådana, inte undergräva unionsrättens enhetlighet och effektivitet. Enligt fast rättspraxis har principen om unionsrättens företräde nämligen verkningar gentemot samtliga organ i en medlemsstat, och nationella bestämmelser om fördelning av domstolars behörighet, inbegripet konstitutionella sådana, kan inte utgöra hinder för detta. Eftersom EU-domstolen har exklusiv behörighet att slutgiltigt tolka unionsrätten ankommer det på EU-domstolen att precisera räckvidden av principen om unionsrättens företräde mot bakgrund av de relevanta bestämmelserna i unionsrätten, vilket innebär att denna räckvidd inte kan vara beroende av en tolkning av bestämmelser i nationell rätt eller av en tolkning av unionsrättsliga bestämmelser som gjorts av en nationell domstol, som inte överensstämmer med EU-domstolens tolkning. Det förfarande för förhandsavgörande som föreskrivs i artikel 267 FEUF syftar dessutom enligt fast rättspraxis till att säkerställa att unionsrätten under alla förhållanden får samma verkan i samtliga medlemsstater och att skillnader i tolkningen av den unionsrätt som de nationella domstolarna har att tillämpa därigenom undviks. Varje bestämmelse i en nationell rättsordning eller varje lagstiftnings-, förvaltnings- eller domstolspraxis som kan leda till att unionsrättens verkan försvagas på grund av att den domstol som är behörig att tillämpa denna rätt förvägras möjligheten att vid tillämpningstillfället göra allt som erfordras för att bortse från nationella lagbestämmelser vilka, även tillfälligt, kan hindra de unionsrättsliga bestämmelsernas fulla verkan, är nämligen oförenlig med de krav som följer av unionsrättens karaktär. Så skulle vara fallet om lösningen vid en konflikt mellan en unionsrättslig bestämmelse och en nationell lag var förbehållen en annan myndighet – med egen befogenhet att företa skönsmässig bedömning – än den domstol som har att säkerställa unionsrättens tillämpning. Systemet med förhandsavgörande avser att säkerställa denna tillämpning genom att förse den nationella domstolen med ett

verktyg för att undanröja de svårigheter som kan uppstå till följd av kravet på att unionsrätten ska ges full verkan i medlemsstaternas system för domstolsprövning. De nationella domstolarna har således en mycket vittgående möjlighet och till och med skyldighet att hänskjuta en begäran om förhandsavgörande till domstolen, om de bedömer att det i ett mål har uppkommit sådana frågor om tolkningen eller giltigheten av bestämmelser i unionsrätten som kräver ett avgörande. Artikel 19.1 andra stycket FEU, jämförd med artikel 2 FEU, artikel 4.2 och 4.3 FEU, artikel 267 FEUF och principen om unionsrättens företräde, ska tolkas så, att den **utgör hinder mot en nationell lagstiftning eller praxis som innebär att nationella allmänna domstolar saknar befogenhet att pröva huruvida en nationell lagstiftning som medlemsstatens författningsdomstol har funnit vara förenlig med en nationell författningsbestämmelse som föreskriver att unionsrätten ska ha företräde, är förenlig med unionsrätten.**

EU-domstolen fastslog i övrigt att artikel 19.1 andra stycket FEU, jämförd med artikel 2 FEU, artikel 4.2 och 4.3 FEU, artikel 267 FEUF och principen om unionsrättens företräde, ska tolkas så, att den utgör **hinder mot en nationell lagstiftning eller praxis som innebär att en nationell domare kan ådra sig disciplinärt ansvar på grund av att denne har tillämpat unionsrätten**, såsom den tolkats av EU-domstolen, genom att underlåta att följa ett avgörande från den berörda medlemsstatens författningsdomstol som är oförenligt med principen om unionsrättens företräde.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Skatterätt

Se "Personuppgiftsförordningen begränsar utformningen av skattemyndighetens informationsinsamlande från försäljningsplats på internet" nedan.

Konkurrensrätt m.m.

Inre marknaden och fri rörlighet

[Tysk domstol inte skyldig att underlåta att tillämpa en EU-rättsstridig bestämmelse i mål mellan enskilda](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 18 januari 2022 i mål C-261/20, Thelen Technopark Berlin, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland), angående tolkningen av artikel 49 FEUF och artikel 15.1, 15.2 g och 15.3 i direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden. Begäran har framställts i ett mål mellan Thelen Technopark Berlin GmbH (nedan kallat Thelen) och MN. Målet rör utbetalning av arvode till MN. Fastighetsbolaget Thelen och ingenjören MN ingick ett uppdragsavtal. Enligt avtalet åtog sig MN att utföra sådana tjänster som avses i HOAI för ett planerat bygge i Berlin, mot betalning av ett schablonarvode på 55 025 euro. Efter att ha sagt upp avtalet utfärdade MN en slutlig faktura för de tjänster som utförts på grundval av ett minimibelopp. Han väckte talan och yrkade, med beaktande av de belopp som Thelen redan betalat, betalning av det utestående beloppet på 102 934,59 euro, jämte ränta och ersättning för rättegångskostnader. Thelen förpliktades att utge ett

belopp på 100 108,34 euro jämte ränta. Thelen överklagade domen till högre rätt, som delvis ändrade den överklagade domen och förpliktade Thelen att i stället utge ett belopp på 96 768,03 euro, jämte ränta. Thelen överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen och yrkade att MN:s anspråk helt skulle underkännas.

Den hänskjutande domstolen har erinrat om att EU-domstolen i domen av den 4 juli 2019, kommissionen/Tyskland (C-377/17, EU:C:2019:562) slog fast att den lag på vilken MN:s talan grundas (7 § HOAI) är oförenlig med artikel 15.1, 15.2 g och 15.3 i direktiv 2006/123, dock utan att uttala sig om huruvida HOAI är förenlig med artikel 49 FEUF. Enligt den hänskjutande domstolen beror emellertid utgången av överklagandet på huruvida artikel 15.1, 15.2 g och 15.3 i direktiv 2006/123 har direkt effekt i en tvist där enbart enskilda står mot varandra, med följden att 7 § HOAI ska lämnas utan avseende vid avgörandet av tvisten. Den hänskjutande domstolen har understrukit dels att det av artikel 4.3 FEU och artikel 288 tredje stycket FEUF följer att medlemsstaterna är skyldiga att uppnå det resultat som föreskrivs i ett direktiv, dels att denna skyldighet åligger alla myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet domstolarna. Denna skyldighet innebär bland annat att domstolarna är skyldiga att i möjligaste mån tolka sin nationella rätt i överensstämmelse med unionsrätten. Den hänskjutande domstolen har emellertid preciserat att **principen om konform tolkning inte kan tjäna som grund för att nationell rätt tolkas *contra legem***.

Två frågor ställdes. EU-domstolen konstaterade att den första frågan avsåg att ge klarhet i huruvida unionsrätten ska tolkas så, att en **nationell domstol**, som har att pröva **en tvist där enbart enskilda står mot varandra, är skyldig att underlåta att tillämpa nationell lagstiftning** som, i strid med artikel 15.1, 15.2 g och 15.3 i direktiv 2006/123, fastställer minimibelopp för arvoden för tjänster som utförs av arkitekter och ingenjörer och som innebär att avtal som avviker från denna lagstiftning är ogiltiga.

EU-domstolen besvarade frågan nekande, och konstaterade att en nationell domstol, som har att pröva en tvist där enbart enskilda står mot varandra, inte på grundval av enbart unionsrätten är skyldig att underlåta att tillämpa nationell lagstiftning som, i strid med artikel 15.1, 15.2 g och 15.3 i tjänstedirektivet, fastställer minimibelopp för arvoden för tjänster som utförs av arkitekter och ingenjörer och som innebär att avtal som avviker från denna lagstiftning är ogiltiga. Den påpekade emellertid att den enskilde som drabbas av en sådan bristfällig implementering som det utgör att inte efter att domstolen i en talan om fördragsbrott konstaterat ett sådant utan att medlemsstaten åtgärdat felet är ett sådant klart och tydligt åsidosättande som ger upphov till skadeståndsskyldighet för staten i förhållande till den tappande parten.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Inrikes och rättsligt samarbete

[Förtydligande avseende verkställighet av europeisk arresteringsorder utfärdade av polska myndigheter](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 februari 2022 i målen C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, Openbaar Ministerie, prövat två begäran om förhandsavgörande från Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam,

Nederländerna), angående tolkningen av artikel 1.3 i rambeslut 2002/584/ om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan samt artikel 47 i stadgan. Respektive begäran har framställts i samband med verkställighet i Nederländerna av två europeiska arresteringsorder, utfärdade, i mål C-562/21 PPU, den 6 april 2021 av Sąd Okręgowy w Lublinie (Regiondomstolen i Lublin, Polen) **för verkställighet av ett fängelsestraff** som X ådömts, och, i mål C-563/21 PPU, den 7 april 2021 av Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (Regiondomstolen i Zielona Góra, Polen) **för lagföring** av Y.

Domstolar i Polen utfärdade i april 2021 två europeiska arresteringsorder avseende två polska medborgare för verkställighet av ett fängelsestraff respektive lagföring. Eftersom de berörda personerna befann sig i Nederländerna och inte hade samtyckt till överföring ansöktes om verkställighet av dessa arresteringsorder hos Rechtbank Amsterdam. Den domstolen hyste tvivel om skyldigheten att verkställa dessa arresteringsorder, mot bakgrund av att det sedan år 2017 föreligger systembrister eller allmänna brister som påverkar domstolarnas oberoende i den utfärdande medlemsstaten. Dessa brister, vilka förelåg redan då den europeiska arresteringsordern utfärdades, ska sedan dess ha förvärrats. Enligt den hänskjutande domstolen finns det således **en verklig risk för att den berörda personens grundläggande rätt till en rättvis rättegång, enligt artikel 47 andra stycket i stadgan, kommer att kränkas** för det fall vederbörande överlämnas till den utfärdande medlemsstaten.

Den hänskjutande domstolen ville få klarhet i huruvida artikel 1.2 och 1.3 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att **den verkställande rättsliga myndigheten**, som har att besluta om överlämnandet av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, när denna **förfogar över uppgifter om att det föreligger systembrister** eller allmänna brister beträffande domstolarnas oavhängighet i den utfärdande medlemsstaten, vad gäller bland annat förfarandet för utnämning av domstolsledamöter, **kan vägra överlämning** med motiveringen att det vid ett överlämnande föreligger en **verklig risk för att den berörda personens grundläggande rätt, enligt artikel 47 andra stycket i stadgan, till en rättvis rättegång** inför en domstol som har inrättats enligt lag kommer att kränkas, när det

- i ett fall som rör en europeisk arresteringsorder som utfärdats för **verkställighet av ett fängelsestraff** eller en annan frihetsberövande åtgärd **inte finns något effektivt rättsmedel mot en eventuell kränkning** av denna grundläggande rättighet som skett under det förfarande som ledde till den fällande domen mot den berörda personen, och det

- i ett fall som rör en europeisk arresteringsorder som utfärdats **för lagföring inte är möjligt för den berörda personen att, vid tidpunkten för överlämnandet, ange vilka domare som kommer att ingå i den dömande sammansättningen** i brottmålet mot honom eller henne, på grund av den godtyckliga fördelningen av mål inom de berörda domstolarna, och inte finns något effektivt rättsmedel i den utfärdande medlemsstaten för att bestrida giltigheten av utnämningen av domarna.

EU-domstolen uttalade att den verkställande rättsliga myndigheten **först ska fastställa huruvida det föreligger objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligt uppdaterade uppgifter** till stöd för att det – i den utfärdande medlemsstaten – föreligger en **verklig risk för en kränkning** av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt denna bestämmelse på grund av systembrister eller allmänna brister

som har att göra med domstolarnas oavhängighet i denna medlemsstat. Tidigare domar från EU-domstolen och åtgärder som EU-institutioner vidtagit, liksom praxis från Europadomstolen för mänskliga rättigheter, i anledning av sådana brister ska beaktas vid bedömningen, liksom även en konstitutionell rättspraxis i den utfärdande medlemsstaten som ifrågasätter unionsrättens företräde och Europakonventionens bindande karaktär, liksom den bindande verkan av de domar där EU-domstolen och Europadomstolen har tagit ställning till huruvida denna medlemsstats bestämmelser om organisationen av dess domstolssystem, bland annat utnämningen av domare, är förenliga med EU-rätten och Europakonventionen.

I ett **andra steg** ska sedan den rättsliga verkställande myndigheten, på ett **konkret och precist sätt, bedöma i vilken utsträckning de brister som fastställts i det första steget kan påverka de domstolar** i den medlemsstaten som är behöriga i de förfaranden som den berörda personen kommer att bli föremål för och **huruvida det, med hänsyn till den berördes personliga situation, brottets art och den faktiska bakgrunden till utfärdandet av arresteringsordern, samt med beaktande av de uppgifter som medlemsstaten eventuellt har lämnat** finns grundad anledning att tro att den berörde kommer att löpa en sådan risk vid ett överlämnande till sistnämnda medlemsstat. Det ankommer på den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder att lägga fram konkreta uppgifter som, i samband med ett överlämnande för verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd, ger anledning att tro att de systembrister eller allmänna brister som konstaterats hos den utfärdande medlemsstatens domstolssystem på ett konkret sätt har påverkat handläggningen av hans eller hennes brottmål och, i samband med ett överlämnande för lagföring, att sådana brister på ett konkret sätt kan komma att påverka handläggningen av detsamma. För det fall den verkställande rättsliga myndigheten anser att de omständigheter som den berörda personen har åberopat – trots att de ger anledning att tro att dessa systembrister och allmänna brister har haft eller kan få en konkret inverkan i personens enskilda fall – inte räcker för att visa att det i detta fall finns en verklig risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en domstol som har inrättats enligt lag, och således inte räcker för att myndigheten ska kunna vägra att verkställa den aktuella europeiska arresteringsordern, ska denna myndighet, med tillämpning av artikel 15.2 i rambeslut 2002/584, anmoda den utfärdande rättsliga myndigheten att utan dröjsmål lämna över samtliga kompletterande uppgifter som den anser vara nödvändiga. En underlåtenhet att efterkomma en sådan anmodan får beaktas inom ramen för bedömningen.

Frågorna besvarades därmed på följande sätt: Artikel 1.2 och 1.3 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten, som har att besluta om överlämnandet av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, när denna förfogar över uppgifter om att det föreligger systembrister eller allmänna brister beträffande domstolarnas oavhängighet i den utfärdande medlemsstaten, vad gäller bland annat förfarandet för utnämning av domstolsledamöter, endast får vägra att överlämna den berörda personen

– under förutsättning att myndigheten, när det rör sig om en europeisk arresteringsorder som utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, konstaterar att det under de särskilda omständigheterna i målet, och med hänsyn till bland annat de uppgifter som den berörda personen har lämnat beträffande vilka domare som ingår i den dömande sammansättningen i

brottmålet mot vederbörande eller någon annan omständighet av relevans för bedömningen av den dömande sammansättningens oavhängighet och opartiskhet, finns grundad anledning att tro att den berörda personens grundläggande rätt – som stadfästs i artikel 47 andra stycket i stadgan – till en rättvis rättegång inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag har kränkts, och

– under förutsättning att samma myndighet, när det rör sig om en europeisk arresteringsorder som utfärdats i lagföringssyfte, konstaterar att det under de särskilda omständigheterna i målet, och med hänsyn till bland annat de uppgifter som den berörda personen har lämnat beträffande sin personliga situation, brottets art och den faktiska bakgrunden till utfärdandet av arresteringsordern, eller någon annan omständighet av relevans för bedömningen av huruvida de domare som troligen kommer att ingå i den dömande sammansättningen i den berörda personens brottmål är oavhängiga och opartiska, finns grundad anledning att tro att det föreligger en verklig risk för att den berörda personens ovannämnda grundläggande rättighet kommer att kränkas om vederbörande överlämnas.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Informationssamhället

[Personuppgiftsförordningen begränsar utformningen av skattemyndighetens informationsinsamlande från försäljningsplats på internet](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 24 februari 2022 i mål C-175/20, Valsts ienĒmumu dienests, prövat en begäran om förhandsavgörande från Administratīvā apgabaltiesa (Regionala förvaltningsdomstolen, Lettland), angående tolkningen av förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter m.m. Begäran har framställts i ett mål mellan "SS" SIA och skattemyndigheten, Lettland, angående en begäran om utlämnande av uppgifter som förekommer i annonser för försäljning av fordon som publicerats på SS webbplats.

SS är ett lettiskt företag som tillhandahåller tjänster för att publicera annonser på internet. Den lettiska skattemyndigheten riktade en begäran om utlämnande av uppgifter till SS, varigenom företaget anmodades att återskapa och ge skattemyndigheten tillgång till uppgifter om chassinumren på fordon som utannonserats på företagets webbportal och till säljarnas telefonnummer. Företaget anmodades även att lämna ut uppgifter om annonser som offentliggjorts under en viss period under rubriken "Personbilar" på denna webbportal. I begäran angavs att dessa uppgifter skulle innehålla en länk till annonsen, dess text, uppgifter om märke, modell, chassinummer och pris på det aktuella fordonet, samt säljarens telefonnummer, och att dessa uppgifter skulle översändas elektroniskt i ett format som möjliggjorde filtrering eller urval av data. SS ansåg att den lettiska skattemyndighetens begäran om utlämnande av uppgifter inte var förenlig med de principer om proportionalitet och uppgiftsminimering som stadfästs i förordning nr 2016/679, och gav därför in ett klagomål mot denna begäran till generaldirektören för den lettiska skattemyndigheten, som avslog klagomålet. Beslutet överklagades, men talan ogillades i första instans. Målet överklagades till den hänskjutande domstolen, som anser att den måste avgöra huruvida omständigheterna i det nationella målet är sådana att behandlingen av personuppgifter sker på ett öppet sätt i förhållande till de

registrerade, huruvida de uppgifter som begärts utlämnade samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål, och huruvida behandlingen av personuppgifter endast sker i den mån denna behandling verkligen är nödvändig för att den lettiska skattemyndigheten ska kunna utföra sina uppgifter, i den mening som avses i artikel 5.1 i förordning nr 2016/679. Förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen konstaterade att den första frågan avsåg att ge klarhet i **huruvida bestämmelserna i förordning nr 2016/679 ska tolkas så, att när skattemyndigheten i en medlemsstat samlar in uppgifter från en ekonomisk aktör, vilka innehåller en betydande mängd personuppgifter, måste myndigheten iaktta de krav som uppställs i denna förordning, i synnerhet kraven i förordningens artikel 5.1.** Den fastslog att så är fallet, bl.a. med hänvisning till att det undantag som föreskrivs i dess artikel 2.2 d om behandling av personuppgifter som behöriga myndigheter utför i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder inte är tillämplig på uppgifter som samlas in av skattemyndigheter.

Den andra frågan rapporteras inte. Den tredje till nionde frågan prövades gemensamt, och avsåg att ge klarhet i **huruvida bestämmelserna i förordning nr 2016/679 ska tolkas så, att de utgör hinder mot att skattemyndigheten i en medlemsstat ålägger en leverantör av tjänster för publikation av annonser på internet en skyldighet att lämna ut uppgifter om samtliga skattskyldiga som har publicerat annonser under en av rubrikerna på leverantörens webbplats, under obestämd tid och utan att syftet med begäran om utlämnande av uppgifter preciseras.** EU-domstolen konstaterade att den omständigheten att **det ändamål som anges** i begäran är nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller **utgör ett led i skattemyndighetens myndighetsutövning** är tillräcklig för att dessa behandlingar även ska anses **uppfylla kravet på lagenlighet.** Den period som insamlingen avser får inte sträcka sig längre än vad som är absolut nödvändig för att uppnå det eftersträlvade målet av allmänt intresse. För att uppfylla det proportionalitetskrav som föreskrivs i artikel 5.1 c i förordning 2016/679 måste de föreskrifter som ligger till grund för behandlingen innehålla **tydliga och precisa bestämmelser som reglerar räckvidden och tillämpningen av den aktuella åtgärden** samt ange minimikrav, så att de personer vars personuppgifter lämnas ut ges tillräckliga garantier för att uppgifterna på ett effektivt sätt är skyddade mot riskerna för missbruk. Dessa föreskrifter måste även vara rättsligt bindande enligt nationell rätt och i synnerhet ange under vilka omständigheter och på vilka villkor en åtgärd för behandling av sådana uppgifter får vidtas, vilket säkerställer att ingreppet **begränsas till vad som är strikt nödvändigt.**

Bestämmelserna i förordning nr 2016/679 ska således tolkas så, att de **inte utgör hinder** mot att skattemyndigheten i en medlemsstat ålägger en leverantör av tjänster för publikation av annonser på internet en skyldighet att lämna ut uppgifter om skattskyldiga som har publicerat annonser under en av rubrikerna på leverantörens webbplats, **förutsatt att tillgången till dessa uppgifter är nödvändig med hänsyn till det specifika ändamål som eftersträvas med insamlandet och att den period som insamlandet avser inte sträcker sig längre än vad som är absolut nödvändigt** för att uppnå det eftersträlvade målet av allmänt intresse.

Arbetsrätt

Konsumenträtt

Migrationsrätt

[Belgien inte skyldigt pröva fråga om internationellt skydd för person som redan beviljats sådant i annan medlemsstat, trots vårdnad om barn med internationellt skydd i Belgien](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 februari 2022 i mål C-483/20, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides, prövat en begäran om förhandsavgörande från Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen, Belgien) angående tolkningen av artiklarna 18 och 24 i stadgan, artiklarna 2, 20, 23 och 31 i direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet och artiklarna 25.6 och 33.2 a i direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd. Begäran har framställts i ett mål mellan XXXX och Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (generalkommissariatet för flyktingar och statslösa, Belgien) (nedan kallat generalkommissariatet) angående avslag på en ansökan om internationellt skydd som lämnats in i Belgien.

XXXX beviljades flyktingstatus i Österrike den 1 december 2015. Därefter, i början av år 2016, reste han till Belgien för att återförenas med sina två döttrar, varav en var underårig. Den 14 december 2016 beviljades döttrarna subsidiärt skydd i Belgien. Den belgiska staten har tillerkänt XXXX vårdnaden om det underåriga barnet, men han har ingen uppehållsrätt i denna stat. Den 14 juni 2018 lämnade han in en ansökan om internationellt skydd i Belgien. Den 11 februari 2019 avvisade generalkommissariatet hans ansökan med motiveringen att han redan hade beviljats internationellt skydd i en annan medlemsstat.

EU-domstolen slog fast att förfarandedirektivet, jämfört med artiklarna 7 och 24.2 i stadgan, inte utgör hinder för att en medlemsstat utnyttjar denna möjlighet med motiveringen att sökanden redan beviljats flyktingstatus av en annan medlemsstat, när denna sökande är far till ett ensamkommande underårigt barn som har beviljats subsidiärt skydd i den förstnämnda medlemsstaten. Detta påverkar emellertid inte tillämpningen av artikel 23.2 i skyddsgrundsdirektivet,4 avseende familjesammanhållning. Den omständigheten att föräldern och dennes underåriga barn färdades längs olika resvägar innan de återförenades i den medlemsstat där barnet beviljats internationellt skydd utgör inte hinder för att föräldern ska anses vara en familjemedlem till nämnda barn, under förutsättning att denna förälder vistades i den medlemsstaten innan beslutet med anledning av barnets ansökan om internationellt skydd fattades.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Miljörätt

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

Från [Svensk juristtidning](#) noteras bl.a. [Hanteringen av svenska IS-resenärer i Syrien ur folkrättsligt perspektiv](#), av Fanny Holm och Emil Wistrand Johansson.

Även [Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet, dock inget av EU-rättsligt intresse under senare tid.

NYA MÅL

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

Torsdagen den 7 april 2022 kl. 09.30 meddelar generaladvokaten förslag till avgörande i mål C-638/20, MCM, angående en begäran om förhandsavgörande framställd av Överklagandenämnden för studiestöd, rörande tolkningsfrågan: Kan en medlemsstat (hemlandet) i förhållande till en återvändande migrerande arbetstagares barn – utan hinder av artikel 45 FEUF och artikel 7.2 förordning 492/2011 – mot bakgrund av hemlandets fiskala intressen uppställa som krav att barnet har anknytning till hemlandet för att bevilja barnet studiestöd för utlandsstudier i den andra medlemsstat i EU där barnets förälder tidigare arbetade (vårdlandet), i en situation där

- (i) barnets förälder efter återkomsten från vårdlandet lever och arbetar i hemlandet sedan minst åtta år,
- (ii) barnet inte följde med sin förälder till hemlandet utan sedan födseln alltså lever i vårdlandet, och
- (iii) hemlandet uppställer samma krav på anknytning i förhållande till andra medborgare i hemlandet som inte uppfyller bosättningskravet och som ansöker om studiemedel för utlandsstudier i ett annat land i EU?

FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET

Sverige

[Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål](#)

Lagrådsremiss

Regeringen föreslår kompletterande lagstiftning till EU:s nya Bryssel II-förordning. Förslagen syftar till att stärka skyddet för barn i internationella situationer.

Vårdnadstvister är svåra för alla inblandade och särskilt för barnen. Vid en internationell vårdnadstvist slits barnet dessutom mellan föräldrar i två länder. Ibland leder en konflikt mellan föräldrarna så långt att barnet olovligen förs bort eller hålls kvar av en av dem. Det är angeläget att det finns regler i EU som kan överbrygga de olikheter som finns i medlemsstaternas rättssystem och bidra till att tvister med en internationell anknytning kan lösas på ett förutsebart och effektivt sätt till barnets bästa.

I EU har en ny Bryssel II-förordning antagits, som gäller frågor om äktenskaps-skillnad, föräldraansvar och internationella bortföranden av barn. Förordningen innehåller regler om vilken medlemsstats domstol som kan pröva en tvist med en inter-

nationell anknytning. Den innehåller också regler om erkännande och verkställighet av avgöranden i EU.

Genom den nya förordningen stärks barns och föräldrars rättssäkerhet. Det införs en allmän skyldighet för domstolen att låta ett barn uttrycka sina åsikter och att beakta åsikterna i förhållande till barnets ålder och mognad. Alla avgöranden om föräldrans ansvar görs direkt verkställbara i andra EU-länder. Dessutom harmoniserar den nya förordningen delvis medlemsstaternas verkställighetsregler. Vidare förbättras informationsutbytet mellan medlemsstaternas myndigheter, vilket underlättar domstolarnas handläggning och förbättrar deras beslutsunderlag.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

[Kompletteringar till EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning och förtydliganden i regler om unga lagöverträdare](#)

Lagrådsremiss

Den 4 december 2019 trädde den nya EU-förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen i kraft. Förordningen innebär bland annat att Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns (Frontex) mandat och resurser utvidgas. För att förordningen ska kunna tillämpas och få fullt genomslag i Sverige krävs vissa kompletterande nationella bestämmelser.

Regeringen föreslår kompletterande bestämmelser om utländska tjänstemäns rätt att utöva befogenheter som utgör myndighetsutövning samt om tjänstemännens rätt att bära och använda vapen, ammunition och annan liknande utrustning.

Regeringen lämnar även förslag på vad som ska gälla för utländska tjänstemän i fråga om straffrättsligt skydd och ansvar.

I lagrådsremissen föreslår regeringen också att reglerna om underrättelseskyldighet när barn som misstänks för brott frihetsberövas ska förtydligas. Förslaget är framtaget mot bakgrund av att Europeiska kommissionen i en formell underrättelse har ifrågasatt Sveriges genomförande av EU:s försvarardirektiv 2013/48/EU.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

[Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om återhämtning och resolution av centrala motparter](#)

Lagrådsremiss

EU:s förordning om återhämtning och resolution av centrala motparter ska, med vissa undantag, börja tillämpas den 12 augusti 2022. Lagrådsremissen innehåller förslag till kompletterande bestämmelser till EU-förordningen.

Det föreslås i huvudsak att

- Riksgäldskontoret ska utses till resolutionsmyndighet,
- regeringen ska utöva vissa av det behöriga ministeriets funktioner enligt EU-förordningen,
- det ska införas möjlighet till två temporära statliga stöd till centrala motparter,
- de nya stöden liksom de stöd som följer direkt av EU-förordningen ska finansieras av stabilitetsfonden, och

- det ska införas bestämmelser om ingripande mot personer som ingår i ledningen för en central motpart när den centrala motparten har åsidosatt vissa skyldigheter enligt EU-förordningen.

Förslagen innebär att det införs en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen och att ändringar görs i bl.a. lagen om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut, lagen om värdepappersmarknaden och offentlighets- och sekretesslagen.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 12 augusti 2022.

En ny lag om företagsrekonstruktion

Lagrådsremiss

Det är viktigt att företag som i grunden är livskraftiga, men som har drabbats av ekonomiska svårigheter, kan få hjälp att rekonstruera sin verksamhet innan krisen blivit så djup att en konkurs är oundviklig. För att få till stånd ett mer effektivt och ändamålsenligt rekonstruktionsförfarande föreslår regeringen en ny lag om företagsrekonstruktion.

Regeringen föreslår att inte bara en ekonomisk uppgörelse, utan även de andra åtgärder som behövs för att komma till rätta med ett företags ekonomiska problem ska kunna fastställas i en rekonstruktionsplan med bindande verkan. Vidare föreslår regeringen en skärpning av det så kallade livskraftstestet – det test som används för att bedöma chanserna att säkra den fortsatta verksamheten genom en rekonstruktion – och en rätt för den som är i rekonstruktion att säga upp varaktiga avtal i förtid, till exempel ett kostsamt hyresavtal.

Det nya rekonstruktionsförfarandet kommer i många fall att innefatta prövning av frågor som är mer komplicerade än i dagens företagsrekonstruktioner. För att säkerställa höga krav på kvalitet och effektivitet föreslår regeringen att kraven på rekonstruktörer skärps och att rekonstruktörerna ställs under tillsyn. Vidare skapas förutsättningar att koncentrera handläggningen av rekonstruktionsärenden till färre tingsrätter än i dag.

Förslagen i lagrådsremissen genomför EU:s insolvensdirektiv.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Genomförande av balansdirektivet

Lagrådsremiss

I lagrådsremissen lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhängigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU (balansdirektivet).

Det föreslås nya bestämmelser i lagen (1988:1465) om ledighet för närståendevård, föräldraledighetslagen (1995:584) och lagen (1998:209) om rätt till ledighet av trängande familjeskäl. Bestämmelserna innebär vissa rättigheter när en förälder med barn upp till åtta år eller vissa arbetstagare som har närstående med omsorgsbehov begär flexibla arbetsformer av omsorgsskäl. De arbetstagare som begär flexibla arbetsformer eller tar sådana rättigheter i anspråk ska omfattas av särskilda skyddsbestämmelser och det ska även införas ett repressalieförbud. Dessutom ska

Diskrimineringsombudsmannen få en utökad rätt att föra talan för enskilda arbetstagare i tvister om missgynnande behandling.

Det föreslås även ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) bl.a. med anledning av att Diskrimineringsombudsmannen ges utökad talerätt.

I lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare föreslås en följdändring som innebär att de föreslagna nya bestämmelserna i föräldraledighetslagen inte ska gälla för utstationerade arbetstagare.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2022.

E-recept inom EES

SOU 2021:102

Utredningen om E-recept inom EES har utrett vad som krävs för en patientsäker och effektiv process för elektroniska recept inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Bättre tillgång till finansiell information i brottsbekämpningen

Lagrådsremiss

För att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra brott och för att underlätta samarbetet mellan nationella finansunderrättelseenheter behöver brottsbekämpande myndigheter få utökad åtkomst till finansiell information och finansiell analys.

Regeringen föreslår därför en ny lag med bestämmelser om sådant utbyte och lagändringar som innebär att brottsbekämpande myndigheter får utökad tillgång till uppgifter genom konto- och värdefackssystemet.

Förslagen genomför direktivet om finansiell information.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

En ny konsumentköplag

Prop. 2021/22:85

Regeringen föreslår en modernisering av konsumenträtten vid köp av varor och vid avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster.

Alla människor är konsumenter som regelbundet köper och använder olika varor och tjänster. Våra konsumtionsvanor förändras med tiden och det blir allt vanligare att handla på nätet och över gränserna. Nya digitala produkter utvecklas som konsumenterna kan strömma eller ladda ned och som också kan integreras med eller kopplas till olika varor. Digitalt innehåll kan också tillhandahållas i utbyte mot konsumentens personuppgifter. Regeringen föreslår nu en ny konsumentköplag som syftar till att anpassa reglerna till denna utveckling och stärka konsumentskyddet. Den nya lagen ska reglera vad som gäller för leverans av varor och digitalt innehåll och vid dröjsmål med att leverera eller betala. Lagen ska också reglera vad som utgör fel på en vara eller digitalt innehåll, vem som ansvarar för felet och vilken rätt konsumenten har att få felet avhjälpt. För att stärka konsumentskyddet och förbättra varors hållbarhet föreslår regeringen att alla fel som visar sig under två år efter köpet av en vara som utgångspunkt ska anses vara fel som näringsidkaren ansvarar för, vilket är en förlängning från dagens sex månader.

Regeringen föreslår dessutom att det införs vissa särskilda regler vid konsumentköp av levande djur. Syftet är att få till stånd en mer ändamålsenlig ordning för både

näringsidkare och konsumenter samt bidra till en god djurvälstånd och respekt för djur vid sådana köp.

Förslagen i propositionen genomför EU-direktiven om försäljning av varor och om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2022.

Nya regler om informationsutbyte om brottmålsdomar i EU

Lagrådsremiss

EU har antagit en förordning om inrättande av ett system som ska göra det möjligt för medlemsstaterna att på ett effektivt sätt få reda på vilka andra medlemsstater som har uppgifter i sina kriminalregister om en tredjelandsmedborgare (Ecris-TCN).

I syfte att förbättra medlemsstaternas informationsutbyte om brottmålsdomar föreslår regeringen en ny lag med kompletterande bestämmelser till förordningen om Ecris-TCN och de lagändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till förordningen.

Dessutom föreslår regeringen en lagändring som krävs för att genomföra EU:s direktiv om ändring av det rambeslut som reglerar medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregister.

Regeringen föreslår även en kompletterande bestämmelse om villkor som andra länder ställer upp vid informationsutbyte om brott.

Den nya lagen och lagändringarna som gäller anpassningar till förordningen om Ecris-TCN föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 28 juni 2022.